

Υπόθεση C-907/19

Αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως

Ημερομηνία καταθέσεως:

11 Δεκεμβρίου 2019

Αιτούν δικαστήριο:

Bundesfinanzhof (Γερμανία)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

5 Σεπτεμβρίου 2019

Προσφεύγουσα και αναιρεσείουσα:

Q-GmbH

Καθού και αναιρεσίβλητο:

Finanzamt Z

BUNDESFINANZHOF

ΔΙΑΤΑΞΗ

Στη διαφορά

Q-GmbH

προσφεύγουσα και αναιρεσείουσα:

[παραλειπόμενα]

κατά

Finanzamt Z

καθού και αναιρεσίβλητου

με αντικείμενο τον φόρο κύκλου εργασιών για το 2011

το Τμήμα V

στις 05.09.2019 αποφάσισε τα εξής:

Διατακτικό:

I. Υποβάλλεται στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

Υφίσταται υπηρεσία περιλαμβανομένη στις ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές εργασίες η οποία παρέχεται, με απαλλαγή από τον φόρο, από τους ασφαλιστές και ασφαλιστικούς πράκτορες, κατά την έννοια του άρθρου 135, παράγραφος 1, στοιχείο α', της οδηγίας 2006/112/ΕΕ του Συμβουλίου, της 28ης Νοεμβρίου 2006, σχετικά με το κοινό σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας [σελίδα του πρωτοτύπου 2], όταν υποκείμενος στον φόρο, που ασκεί δραστηριότητα ασφαλιστικής διαμεσολαβήσεως για μια ασφαλιστική εταιρία, παρέχει και στην εταιρία αυτή το ασφαλιστικό προϊόν που αποτελεί το αντικείμενο της διαμεσολαβήσεως;

II. Η διαδικασία αναστέλλεται έως της εκδόσεως της αποφάσεως του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Σκεπτικό

I.

- 1 Η Q-GmbH, προσφεύγουσα και αναιρεσείουσα (στο εξής: προσφεύγουσα), είναι καθολική διάδοχος της Q-GmbH & Co KG, η οποία εξάλλου ήταν καθολική διάδοχος μιας Q-GmbH.
- 2 Η Q-GmbH υπέβαλε [παραλειπόμενα] το 2009, κατά το άρθρο 89, παράγραφος 2, του φορολογικού κώδικα, αίτηση για δεσμευτική πληροφορία ως προς την απαλλαγή από τον φόρο κύκλου εργασιών κατά το άρθρο 4, περίπτωση 11 του Umsatzsteuergesetz [νόμου περί φόρου κύκλου εργασιών] (στο εξής: UStG) για παροχές κατά τη διαμεσολάβηση ασφαλιστικής προστασίας για ιδιαίτερους κινδύνους λόγω αξιόπινων πράξεων τρίτων (όπως για παράδειγμα στην περίπτωση απαγωγών ή πειρατείας), συνυποβάλλοντας ένα σχέδιο συμβάσεως. Κατά το σχέδιο συμβάσεως,
 - θα διενεργούνταν διαμεσολάβηση για ασφαλίσεις,
 - θα δινόταν παραχώρηση αδείας για τη διάθεση ενός ασφαλιστικού προϊόντος και
 - θα παρέχονταν περαιτέρω υπηρεσίες για την εκτέλεση συμβάσεων ασφαλίσεως (υπηρεσίες για την εκτέλεση συμβάσεως, περιλαμβανομένου του διακανονισμού ζημιών).
- 3 Το καθού και αναιρεσίβλητο (το Finanzamt [ΔΟΥ] – στο εξής: FA –) εκτίμησε με τη δεσμευτική του πληροφορία της 18.01.2010 ότι από αυτές τις υπηρεσίες

- μόνον η διαμεσολάβηση για ασφαλίσεις απαλλάσσεται του φόρου, ενώ ως προς
- την παραχώρηση αδειάς για τη διάθεση ενός ασφαλιστικού προϊόντος και
- τις περαιτέρω υπηρεσίες για την εκτέλεση συμβάσεων ασφαλίσεως, όπως αξιολόγηση κινδύνου μέσω Pricingtools, διαχείριση συμβάσεων, είσπραξη ασφαλιστών, διακανονισμό των ζημιών και γενική υποστήριξη (υπηρεσίες για την εκτέλεση συμβάσεως, περιλαμβανομένου του διακανονισμού ζημιών)

πρόκειται για φορολογούμενες υπηρεσίες. Το FA δεν δέχθηκε την ύπαρξη ενιαίας υπηρεσίας, δεδομένου ότι στις επί μέρους υπηρεσίες προσιδιάζει αυτοτελής χαρακτήρας. [σελίδα του πρωτοτύπου 3]

- 4 Η Q-GmbH ανέπτυξε και εμπορεύτηκε κατά το επίμαχο έτος 2011 ως, όπως αποκαλείται, ασφαλιστικός πράκτορας με διευρυμένες εξουσίες διαπραγματεύσεως, μεταξύ άλλων ένα ασφαλιστικό προϊόν, με το οποίο ασφαλιζόνταν πλοία και τα πληρώματά τους κατά της πειρατείας κατά τη διέλευση από τον Κόλπο του Άντεν.
- Κατά το άρθρο 1, παράγραφος 1, της συναφθείσας με την F-Versicherungs-AG (στο εξής F) σύμβαση ασφαλιστικού πράκτορα, η Q-GmbH μεσολάβησε υπέρ του ασφαλιστή για συμβάσεις ασφαλίσεως, οι οποίες συνάφθηκαν μεταξύ του ασφαλιστή και του αντισυμβαλλομένου του ασφαλιστή. Αντικείμενο αυτών των συμβάσεων ασφαλίσεως ήταν, κατά το άρθρο 1 της συμβάσεως, η ασφαλιστική κάλυψη ειδικών κινδύνων («Special Risks»).
 - Κατά το άρθρο 1, παράγραφος 2, της συμβάσεως, η Q-GmbH έθεσε στη διάθεση του ασφαλιστή προς χρήση το ασφαλιστικό προϊόν σύμφωνα με το συνημμένο κείμενο για την έκδοση ασφαλιστηρίου συμβολαίου στο όνομα του ασφαλιστή. Η διάθεση του ασφαλιστικού προϊόντος πραγματοποιήθηκε με την παραχώρηση αδειάς («Lizenz»).
 - Κατά το άρθρο 1, παράγραφος 3, της συμβάσεως, η Q-GmbH όφειλε να παρέχει υπηρεσίες για την εκτέλεση συμβάσεως, περιλαμβανομένου του διακανονισμού ζημιών, όπως για παράδειγμα προσαρμογή του ασφαλιστικού προϊόντος, αξιολόγηση κινδύνου μέσω Pricingtools [εργαλείων τιμολογήσεως], διαχείριση συμβάσεων, δημιουργία τηλεφωνικής γραμμής για την αντιμετώπιση έκτακτων κρίσεων, διαχείριση ζημιών, εκπαίδευση στις πωλήσεις και διαθεσιμότητα υπεύθυνων διαχειρίσεως κρίσεων.
- 5 Κατά το άρθρο 2, παράγραφος 1, της συμβάσεως, ο ασφαλιστής έπρεπε να καταβάλλει μηνιαίως προκαταβολή μεσιτικής αμοιβής ύψους 30.000 ευρώ επί 24 μήνες από την 01.01.2010 για την κάλυψη τρεχουσών επιχειρησιακών δραστηριοτήτων. Επιπροσθέτως έπρεπε να καταβληθεί μεσιτική αμοιβή ύψους 22,5 % επί της καθαρής αμοιβής για κάθε συναπτόμενη από τον ασφαλιστή ασφαλίση Special-Risks. Η υποχρέωση πληρωμής μεσιτικής αμοιβής υφίστατο ανεξάρτητα από το εάν η σύναψη της συμβάσεως επιτυγχανόταν από τον

ασφαλιστικό πράκτορα, τον ασφαλιστή ή από έναν τρίτο. Κατά το άρθρο 2, παράγραφος 5, της συμβάσεως, οι εκ της μεσιτικής αμοιβής αξιώσεις έπρεπε να συνυπολογισθούν στο ποσό που πλήρωσε ως προκαταβολή ο ασφαλιστής μέχρι του ύψους αυτού. Στο τέλος της διάρκειας ισχύος της συμβάσεως υφίστατο υποχρέωση επιστροφής ενδεχόμενου ποσού ελλειμματικής καλύψεως, όπου η υποχρέωση επιστροφής περιορίστηκε σε 240.000 ευρώ. Με μια προσθήκη στη σύμβαση υποχρεωνόταν ο ασφαλιστής για την κάλυψη τρεχουσών επιχειρησιακών δαπανών για το χρονικό διάστημα από Ιούνιο 2011 έως Δεκέμβριο 2012 να καταβάλλει μηνιαίως προκαταβολή μεσιτικής αμοιβής ύψους 7.500 ευρώ.

- 6 Στις 27.08.2012, η Q-GmbH υπέβαλε τη φορολογική δήλωση κύκλου εργασιών για το 2011, με την οποία ισχυρίστηκε ότι όλες της οι υπηρεσίες απαλλάσσονταν του φόρου κατά το άρθρο 4, περίπτωση 11, UStG. Με ένα **[σελίδα του πρωτοτύπου 4]** συνοδευτικό έγγραφο επισήμανε την αποκλίνουσα από τούτο δεσμευτική πληροφορία της 18.01.2010.
- 7 Κατόπιν ελέγχου ΦΠΑ, το FA έλαβε ως βάση, σε αντιστοιχία προς τη δεσμευτική πληροφορία της 18.01.2010, ότι δεν υφίσταται ενιαία παροχή υπηρεσιών και ότι μόνον η άμεση δραστηριότητα της ασφαλιστικής διαμεσολαβήσεως απαλλάσσεται του φόρου κατά το άρθρο 4, περίπτωση 11, UStG. Η παραχώρηση αδείας υπόκειται στον μειωμένο φορολογικό συντελεστή κατά το άρθρο 12, παράγραφος 2, περίπτωση 7, στοιχείο c, UStG, ενώ στις περαιτέρω υπηρεσίες για την εκτέλεση συμβάσεως, περιλαμβανομένου του διακανονισμού ζημιών, εφαρμοστέος είναι ο κανονικός συντελεστής φορολόγησεως. Κατά το FA, η συνολική αμοιβή απαλλάσσεται του φόρου κατά 67% ως ασφαλιστική διαμεσολάβηση, κατά 25 % ως υποκείμενη στον μειωμένο φορολογικό συντελεστή ως παραχώρηση αδείας και κατά 8% ως υπηρεσία διαχείρισεως υποκείμενη στον κανονικό συντελεστή φορολόγησεως. Έρεισμα της κατανομής αυτής ήταν μια εκτίμηση, κατά την οποία ελήφθη υπόψη η καταγραφή του χρόνου εργασίας του προσωπικού. Φόροι εισροών ελήφθησαν υπόψη. Η διοικητική ένσταση κατά της πράξεως καταλογισμού φόρου κύκλου εργασιών της 04.11.2013 και η επακόλουθη προσφυγή ενώπιον του Finanzgericht [διοικητικού πρωτοδικείου] (στο εξής FG) δεν ευδοκίμησαν.
- 8 Σύμφωνα με την [παραλειπόμενα] απόφαση του FG, η κατά την πράξη καταλογισμού φόρου κύκλου εργασιών της 04.11.2013 φορολογική υποχρέωση βρίσκεται σε αρμονία με το άρθρο 4, περίπτωση 11, UStG, το οποίο πρέπει να ερμηνεύεται σε αντιστοιχία με το άρθρο 135, παράγραφος 1, στοιχείο α', της οδηγίας 2006/112/ΕΕ του Συμβουλίου, της 28ης Νοεμβρίου 2006, σχετικά με το κοινό σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας (οδηγία περί ΦΠΑ) και λαμβανομένης υπόψη της νομολογίας του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Bundesfinanzhof [ομοσπονδιακού φορολογικού δικαστηρίου]. Η προσφεύγουσα παρέσχε σε σημαντική έκταση υπηρεσίες, που δεν περιλαμβάνονται στις βασικές δραστηριότητες ενός ασφαλιστικού διαμεσολαβητή ή μεσίτη ασφαλίσεων, οι οποίες – σε αντίθεση προς την άποψη του FA – είναι μέρος μιας ενιαίας υπηρεσίας. Η υπηρεσία αυτή – ομοίως σε

αντίθεση προς την άποψη του FA – υπόκειται συνολικώς στον φόρο. Το βασικό σημείο, και επομένως το προέχον κύριο στοιχείο, της συνολικής υπηρεσίας συνίστατο στην ανάπτυξη νέων ασφαλιστικών προϊόντων, προκειμένου να υπάρξει η δυνατότητα για τη διανομή ασφαλιστικών προϊόντων. Διαμορφώθηκαν οι προϋποθέσεις ασφαλιστικών προϊόντων, λαμβανομένων υπόψη κανονιστικών προδιαγραφών. Αυτό βρίσκεται σε αντιστοιχία, κατ' ουσίαν, προς τη δραστηριότητα ενός ασφαλιστή, χωρίς πάντως την παροχή ασφαλιστικής προστασίας, οπότε δεν υφίσταται απαλλαγή από τον φόρο κατά το άρθρο 4, περίπτωση 10, UStG. Η αξίωση αμοιβής δεν εξαρτάται από το ποιος μεσολάβησε στη σύναψη συμβάσεως. Αντιστοίχως, δεν τίθεται ζήτημα αμοιβής για τη δραστηριότητα ενός ασφαλιστικού διαμεσολαβητή στην περίπτωση συμβάσεων που συνήψε ο ασφαλιστής χωρίς διαμεσολαβητή ή με τη διαμεσολάβηση τρίτων. Από το είδος της αμοιβής προκύπτει ότι τον ασφαλιστή τον ενδιέφερε να αποκτήσει τη δυνατότητα χρησιμοποιήσεως ενός ασφαλιστικού προϊόντος, [σελίδα του πρωτοτύπου 5] προκειμένου να μπορεί να το διανέμει με οποιονδήποτε. Υπέρ αυτής της εκδοχής συνηγορεί επίσης η παραχώρηση αδείας («Lizenz»). Επιπλέον, με την περιοριζόμενη σε 240.000 ευρώ υποχρέωση επιστροφής συμφωνήθηκε μια ελάχιστη τιμή 480.000 ευρώ για την ανάπτυξη και την παροχή της δυνατότητας χρήσεως των ασφαλίσεων Special-Risks. Μια τόσο υψηλή ελάχιστη τιμή δεν παρασχέθηκε μόνο για την υπόσχεση ενός διαμεσολαβητή να ασκεί ασφαλιστική διαμεσολάβηση. Επομένως, πρέπει να θεωρηθεί ότι υφίσταται μεγαλύτερη φορολογική υποχρέωση από αυτή που δέχθηκε το FA. Στη διαδικασία επί της προσφυγής πρέπει πάντως να τηρηθεί η αρχή της μη χειροτερεύσεως της θέσεως του διαδικού (απαγορεύσεως της reformatio in peius).

- 9 Κατόπιν της κοινοποίησεως της αποφάσεως του FG, το FA εξέδωσε στις 17.11.2017 μια συνιστώσα reformatio in peius τροποποιητική απόφαση φόρου κύκλου εργασιών, με την οποία θεωρούσε εφεξής τις παρασχεθείσες κατά το επίμαχο έτος υπηρεσίες ως πλήρως υποκειμένες στον φόρο.
- 10 Με την αίτησή της αναιρέσεως, η προσφεύγουσα βάλλει κατά της αποφάσεως του FG.

II.

- 11 Το Τμήμα υποβάλλει στο Δικαστήριο προς ερμηνεία το ερώτημα που διατυπώνεται εισαγωγικά και αναστέλλει τη διαδικασία, μέχρις ότου το Δικαστήριο εκδώσει απόφαση.
- 12 **1. Νομικό πλαίσιο**
- 13 **α) Ενωσιακό δίκαιο**

Κατά το άρθρο 135, παράγραφος 1, στοιχείο α', της οδηγίας περί ΦΠΑ τα κράτη μέλη απαλλάσσουν τις ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές εργασίες, στις οποίες περιλαμβάνονται οι συναφείς με αυτές παροχές υπηρεσιών, που πραγματοποιούνται από τους ασφαλιστές και ασφαλιστικούς πράκτορες.

14 β) Εθνικό δίκαιο

Κατά το άρθρο 4, περίπτωση 11, UStG, οι πράξεις που διενεργούνται στο πλαίσιο ασκήσεως των δραστηριοτήτων εκπροσώπου εταιρίας κτηματικής πίστωσης, ασφαλιστικού πράκτορα και μεσίτη ασφαλίσεων απαλλάσσονται του φόρου.

15 Παράλληλα, υπάρχει ειδική φοροαπαλλαγή για πράξεις ασφαλίσεως στο άρθρο 4, περίπτωση 10, UStG, η οποία δεν έχει εφαρμογή στην παρούσα υπόθεση.

16 2. Προκαταρτικές παρατηρήσεις για το προδικαστικό ερώτημα

17 α) Φορολόγηση ενιαίας παροχής υπηρεσιών

Κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, «ενιαία παροχή ... [που αποτελείται από δύο διακριτά [σελίδα του πρωτοτύπου 6] στοιχεία, εκ των οποίων το ένα είναι κύριο και το άλλο παρεπόμενο και τα οποία, αν προσφέρονταν χωριστά, θα υπάγονταν σε διαφορετικούς συντελεστές φόρου προστιθέμενης αξίας, πρέπει να φορολογηθεί μόνο με τον συντελεστή φόρου προστιθέμενης αξίας που ισχύει για την ενιαία αυτή παροχή ο οποίος καθορίζεται βάσει του κύριου στοιχείου αυτής, ακόμη και αν μπορεί να προσδιοριστεί η τιμή του κάθε στοιχείου που συναποτελεί τη συνολική τιμή που καταβάλλει ο καταναλωτής για την παροχή αυτή» (απόφαση του Δικαστηρίου *Stadion Amsterdam* της 18.01.2018 – C-463/16, EU:C:2018:22, απάντηση στο προδικαστικό ερώτημα).

18 Το Τμήμα συμφωνεί με την απόφαση διτώς:

Αφενός, η ενιαία παροχή υπηρεσιών δεν υπόκειται, σε αντιστοιχία προς τα συστατικά της στοιχεία, σε διαφορετικούς φορολογικούς συντελεστές, αλλά σε ένα μόνο φορολογικό συντελεστή. Αφετέρου, η – ενιαία συνεπώς διενεργούμενη – φορολόγηση της ενιαίας παροχής υπηρεσιών καθορίζεται βάσει του κύριου στοιχείου αυτής.

19 β) Εκτίμηση της παρούσας ένδικης διαφοράς

αα) Η παρούσα αντιδικία αφορά μια παροχή υπηρεσιών, η οποία περιλαμβάνει πλείονα στοιχεία. Αυτά είναι τα εξής:

- η ασφαλιστική διαμεσολάβηση,
- η παραχώρηση αδείας για τη διάθεση ενός ασφαλιστικού προϊόντος και
- οι υπηρεσίες για την εκτέλεση συμβάσεως, περιλαμβανομένου του διακανονισμού ζημιών.

20 Όπως ορθώς έκρινε το FG, υφίσταται, σύμφωνα με τα κριτήρια της νομολογίας του Δικαστηρίου σε σχέση με αυτές τις δραστηριότητες, ενιαία παροχή υπηρεσιών, της οποίας το κύριο στοιχείο έγκειται στην παραχώρηση αδείας για τη διάθεση ενός ασφαλιστικού προϊόντος και ως προς την οποία τα λοιπά συστατικά στοιχεία, τα οποία έγκεινται στην ασφαλιστική διαμεσολάβηση και στις

υπηρεσίες για την εκτέλεση συμβάσεως, περιλαμβανομένου του διακανονισμού ζημιών, είναι μόνο παρεπόμενες υπηρεσίες. Αυτό προκύπτει ήδη από το ότι, χωρίς την παραχώρηση μη αποκλειστικού δικαιώματος χρήσεως, δεν θα υπήρχε δραστηριότητα ασφαλιστικής διαμεσολαβήσεως και από το ότι η προσφεύγουσα διαβεβαιώθηκε ότι θα δικαιούται επίσης αμοιβής στην περίπτωση κατά την οποία τρίτοι μεσολαβούσαν σε ασφαλίσεις λόγω του παραχωρηθέντος μη αποκλειστικού δικαιώματος χρήσεως, χωρίς να έχει σημασία αν πράγματι έγιναν αργότερα τέτοιες διαμεσολαβήσεις.

21 ββ) Συνεπώς, οι παροχές υπηρεσιών της προσφεύγουσας θα ήταν συνολικώς φορολογητέες. Πράγματι, όπως ακριβώς σε σχέση με τον φορολογικό συντελεστή ενιαίας παροχής υπηρεσιών (βλ. ανωτέρω II.2.α), μόνον ενιαίως μπορεί να κριθεί η φοροαπαλλαγή ενιαίας παροχής υπηρεσιών, όπου αυτό, όπως κατά τον προσδιορισμό του φορολογικού συντελεστή, (βλ. ανωτέρω 11.2.α) καθορίζεται βάσει του κύριου στοιχείου. Αυτό συνίσταται στην παραχώρηση αδειας για τη διάθεση ενός ασφαλιστικού προϊόντος. Η παροχή αυτή δεν απαλλάσσεται καθ' εαυτήν του φόρου κατά το άρθρο 135, παράγραφος 1 [σελίδα του πρωτοτύπου 7] στοιχείο α', της οδηγίας περί ΦΠΑ, δεδομένου ότι η διάθεση του ασφαλιστικού προϊόντος περιλαμβάνεται στις υλικές πράξεις της ασφαλιστικής εταιρίας, οι οποίες, σε περίπτωση αναθέσεώς τους σε τρίτους, δεν είναι απαλλαγμένες φόρου κατά τη διάταξη αυτή (απόφαση του Δικαστηρίου Andersen της 03.03.2005 – C-472/03, EU:C:2005:135, σκέψεις 32 επ.). Αυτό ισχύει επίσης για τις παρεπόμενες υπηρεσίες για την εκτέλεση συμβάσεως, περιλαμβανομένου του διακανονισμού ζημιών.

22 Το Τμήμα έχει πάντως αμφιβολίες για το αν η ερμηνεία αυτή, λαμβανομένης υπόψη της αποφάσεως του Δικαστηρίου Aspīro της 17.03.2016 – C-40/15 (EU:C:2016:172) είναι ορθή και παρακαλεί ως εκ τούτου να δοθεί απάντηση στο κατωτέρω αναλυόμενο προδικαστικό ερώτημα.

23 **3. Επί του προδικαστικού ερωτήματος**

24 **α) Απόφαση του Δικαστηρίου Aspīro**

Κατά την απόφαση του Δικαστηρίου Aspīro (EU:C:2016:172, σκέψη 37), η φοροαπαλλαγή κατά το άρθρο 135, παράγραφος 1, στοιχείο α', της οδηγίας περί ΦΠΑ προϋποθέτει ότι, πρώτον, πρέπει να υπάρχει σχέση του παρέχοντος την υπηρεσία τόσο με τον ασφαλιστή όσο και με τον ασφαλισμένο και, δεύτερον, η δραστηριότητά του πρέπει να καλύπτει ουσιώδεις πτυχές των καθηκόντων του ασφαλιστικού πράκτορα, όπως το να αναζητεί δυνητικούς πελάτες και να τους φέρνει σε επαφή με τον ασφαλιστή. Δεν υπάρχει φοροαπαλλαγή επομένως, όταν ο επιχειρηματίας αναλαμβάνει τον διακανονισμό ζημιών στο όνομα και για λογαριασμό ασφαλιστικής επιχειρήσεως (απόφαση του Δικαστηρίου Aspīro, EU:C:2016:172, απάντηση στο προδικαστικό ερώτημα). Ελλείπει τότε η απαιτούμενη σχέση με την αναζήτηση από τον παρέχοντα υπηρεσίες δυνητικών πελατών τους οποίους φέρνει σε επαφή με τον ασφαλιστή με σκοπό τη σύναψη

συμβάσεων ασφαλίσεως (απόφαση του Δικαστηρίου *Aspiro*, EU:C:2016:172, σκέψη 40).

25 β) Διαφορές σε σχέση με την απόφαση του Δικαστηρίου *Aspiro*

Η υπό κρίση αντιδικία διαφέρει από αυτή της υποθέσεως *Aspiro* κατά το ότι η δραστηριότητα του υποκείμενου στον φόρο στην υπόθεση *Aspiro* περιοριζόταν στον διακανονισμό ζημιών και επομένως αυτός ασκούσε υποκείμενη σε φόρο δραστηριότητα. Αντιθέτως, η προσφεύγουσα επιδιόταν εν προκειμένω, εάν εξετασθούν χωριστά, σε δραστηριότητες – χωρίς να υπάρχει ενιαία παροχή – ποικίλης φύσεως.

- Οι υποκείμενες στον φόρο δραστηριότητες συνίσταντο στην παραχώρηση αδείας για τη διάθεση ενός ασφαλιστικού προϊόντος και στις υπηρεσίες για την εκτέλεση συμβάσεως, περιλαμβανομένου του διακανονισμού ζημιών.
- Παράλληλα όμως η προσφεύγουσα ασκούσε δραστηριότητα ασφαλιστικής διαμεσολάβησης, η οποία, κατ' ιδίαν εκτίμηση, απαλλάσσεται, κατά το άρθρο 135, παράγραφος 1, στοιχείο α', της οδηγίας περί ΦΠΑ [σελίδα του πρωτοτύπου 8] του φόρου.

26 γ) Το αντικείμενο του προδικαστικού ερωτήματος

27 Το Τμήμα φρονεί ότι χρήζει διευκρινίσεως από το Δικαστήριο το ζήτημα της σημασίας που έχει το άρθρο 135, παράγραφος 1, στοιχείο α', της οδηγίας περί ΦΠΑ για τη φοροαπαλλαγή ενιαίας παροχής υπηρεσιών.

28 αα) Σύμφωνα με γενικές αρχές, η φορολόγηση μιας ενιαίας παροχής υπηρεσιών πρέπει να κριθεί ενιαία και συγχρόνως κατά το κύριο στοιχείο της (βλ. ανωτέρω II.2.α). Συγκεκριμένα, η ενιαία παροχή υπηρεσιών είναι συνολικώς είτε απαλλασσόμενη του φόρου είτε υποκείμενη στον φόρο, όπου η φοροαπαλλαγή της ενιαίας παροχής υπηρεσιών προϋποθέτει ότι το κύριο στοιχείο της πληροί τις απαιτούμενες προϋποθέσεις της απαλλαγής. Συνεπώς θα πρέπει να ληφθεί ως βάση μια θεμελιώουσα πλήρη φορολογική υποχρέωση παροχή υπηρεσιών από την προσφεύγουσα, δεδομένου ότι το κύριο στοιχείο της παροχής της συνίστατο στην παροχή ενός ασφαλιστικού προϊόντος και όχι στην ασφαλιστική διαμεσολάβηση (βλ. ανωτέρω II.2.β).

29 ββ) Το Τμήμα όμως έχει αμφιβολίες αν αυτό ισχύει επίσης υπό το πρίσμα της αποφάσεως του Δικαστηρίου *Aspiro* (EU:C:2016:172) για τη φοροαπαλλαγή κατά το άρθρο 135, παράγραφος 1, στοιχείο α', της οδηγίας περί ΦΠΑ. Η απόφαση αυτή του Δικαστηρίου θα μπορούσε να σημαίνει ότι μια ενιαία παροχή υπηρεσιών απαλλάσσεται του φόρου ακόμη και όταν μια απλώς και μόνο παρεπόμενη παροχή πληροί τις απαιτούμενες προϋποθέσεις της απαλλαγής.

30 Συνεπώς τίθεται το ερώτημα αν η ενιαία παροχή υπηρεσιών που αποτελείται από

- ασφαλιστική διαμεσολάβηση,

- παραχώρηση αδείας για τη διάθεση ενός ασφαλιστικού προϊόντος και
- υπηρεσίες για την εκτέλεση συμβάσεως, περιλαμβανομένου του διακανονισμού ζημιών

απαλλάσσεται συνολικώς του φόρου, μολονότι μία μόνο παρεπόμενη παροχή (ασφαλιστική διαμεσολάβηση), αυτοτελώς θεωρουμένη, θα απαλλασσόταν του φόρου, αυτή όμως η παρεπόμενη παροχή βρίσκεται σε άμεση αλληλεξάρτηση με τις άλλες παροχές, που συμβάλλουν στο ουσιαστικό περιεχόμενο της δραστηριότητας μιας ασφαλιστικής επιχειρήσεως. Η ιδιότητα του ασφαλιστικού πράκτορα διευρύνεται έτσι περαιτέρω υπό το πρίσμα του αυξημένου κινδύνου που πρέπει να ασφαλισθεί.

31 4. Επί της λυσιτέλειας του προδικαστικού ερωτήματος

32 Αν αρκεί για τη φοροαπαλλαγή της ενιαίας παροχής υπηρεσιών κατά το άρθρο 135, παράγραφος 1, στοιχείο α', της οδηγίας περί ΦΠΑ ότι μία μόνο παρεπόμενη παροχή απαλλάσσεται του φόρου κατά τη διάταξη αυτή, **[σελίδα του πρωτοτύπου 9]** η απόφαση του FG πρέπει να εξαφανισθεί και η προσφυγή να γίνει δεκτή. Διαφορετικά, η απόρριψη της προσφυγής από το FG κρίνεται ορθή.

33 Κατά τα λοιπά δεν έχει σημασία στην παρούσα αντιδικία αν υφίσταται δέσμευση από τη δεσμευτική πληροφορία της 18.01.2010, δεδομένου ότι το FG δεν έβη πέραν αυτής.

34 5. Επί του νομικού ερείσματος της υποβολής αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως

35 Η υποβολή αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως στηρίζεται στο άρθρο 267 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

36 6. Επί της αναστολής της διαδικασίας

37 [παραλείπόμενα]